

Pictopieten en hun sint

'Als je niet wil, dan mag je toch'. Dat was steevast de reactie van mijn vader als we de kerkgang ter discussie stelden. Dat zinnetje komt bij mij terug nu we dit jaar allemaal worden uitgenodigd na te denken over het uiterlijk van zwartepiet en zijn tegenspeler sint. Sinterklaas? Ja, want uiteindelijk ligt dáár misschien wel de oorzaak en de oplossing. Als sinterklaas een gekleurde huid zou hebben, was de huidige maatschappelijke discussie niet nodig. De oplossing laat zich dus raden. Zo kunnen we ook Mandela en Obama als breekijzers beschouwen.

Maar grappen maken over dit tere onderwerp kan gevaarlijk zijn. Voor je het weet sta je op iemands tenen, maak je een opmerking waar je zelf van schrikt, zet je anderen weg of word je cynisch. Met bagatelliseren is in de wereld van het fatsoen al te veel stukgemaakt. We worden als maatschappij dit jaar dus uitgedaagd onszelf een spiegel voor te houden. Dat doet niet iedereen even makkelijk. Er wordt ons gevraagd op een creatieve manier een weg te vinden tussen het behoud van een traditie en het vinden van nieuwe middelen om deze traditie vorm te geven. Zoals de roe en de zak een vergelijkbare ontwikkeling doormaakten en nu alleen nog op de achtergrond af en toe een vage rol spelen tijdens 5 december, zo zal ook het zwart van piet evolueren.

Het pictoteam begon dus na te denken over de kleur van piet. In de pictoschrijver hadden de meeste pieten een grijs tintje gekregen, net als de Colombiaan, de Afrikaan en de Eskimo. We hadden er niet eens over nagedacht. De picto's zijn in principe zwart/wit, maar de gelaatskleur werd in deze gevallen grijs. Opeens vroegen we ons af: waarom eigenlijk? We konden geen andere reden bedenken dan dat het duidelijker zou zijn. Maar was dat wel zo? We gingen het proberen en haalden bij alle persoonspicto's de grijze gelaatskleur weg. Ze bleken even makkelijk herkenbaar!

De pluim op de hoed en ook de kraag hebben we behouden. Op deze manier denken we het probleem voor wat het visuele aspect betreft binnen de pictoschrijver te hebben opgelost.

Nu nog het woord. Je hoeft maar het woord *zwart* in te typen of daar verschijnt al zwartepiet. Daarnaast zijn er de pakjespiet, de pretpiet, de pepernotenpiet en de

zeurpiet. We vroegen ons af of we de ‘zwartepietenserie’ helemaal moesten deleten. We besloten dat niet te doen. De pictoschrijver werkt als een beeldwoordenboek en als zodanig hoort elk woord daarin een plek te krijgen. En de zeurpiet? Wat denkt u dat we daarmee hebben gedaan? Nu ook nog de knecht aanpassen? En dan dat kruis op die mijter... Ja, we blijven nog wel even in gesprek!

Volg het zelf op www.pictoschrijver.nl. Vanaf 5 november is er een actie waarbij iedereen die zich registreert tot 5 december gratis gebruik kan maken van de pictoschrijver. Hiermee willen we heel Nederland en België de kans geven dit jaar sinterklaasgedichten te maken met het Picto Semi Schrift.

Vorig jaar kregen we een mailtje van een moeder met een 16-jarige zoon. Ze schreef: voor het eerst kan ik een sinterklaasgedicht voor hem maken dat hij zelf kan lezen! Dit mailtje was voor ons de aanleiding om eenmalig vier weken lang de pictoschrijver voor iedereen toegankelijk te laten zijn.